

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตเป็นอย่างมาก เนื่องจากพัฒนาการของการสื่อสารมีมากขึ้นทำให้มีช่องทางการสื่อสารที่สะดวกและง่ายขึ้น และการติดต่อธุรกิจสามารถดำเนินไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็วกว่าแต่ก่อน สิ่งเหล่านี้เองทำให้ต้องมีการพัฒนางานให้สมบูรณ์และทันกับการก้าวกระโดดของเศรษฐกิจ จึงได้มีอาชีพใหม่ๆเข้ามาเพื่อรองรับกับกระแสของการพัฒนาทั้งเรื่องการสื่อสาร การค้า และธุรกิจอื่นๆที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจที่เกี่ยวกับการติดต่อค้าขาย ซึ่งคนไทยได้หันมาทำธุรกิจนี้กันมากขึ้น เนื่องจากทางรัฐบาลเองก็ได้มีการสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จึงได้มีผู้ประกอบการรายใหม่ๆมากมายเข้ามาดำเนินธุรกิจ ซึ่งมีจำนวนธุรกิจไม่น้อยที่เกิดขึ้นมาใหม่ รวมถึงธุรกิจการจำหน่ายเสื้อผ้าที่มีมาตั้งแต่อดีต เนื่องจากเครื่องนุ่งห่มเป็นปัจจัยสี่ในการดำเนินชีวิต แต่กระนั้นก็ได้มีการพัฒนาให้เหมาะกับยุคสมัยอยู่เสมอมา โดยในอดีตแหล่งจำหน่ายเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ มักจะถูกจำกัดอยู่ในห้างสรรพสินค้า และตลาดใหญ่ๆในบางแห่งเท่านั้น แต่ปัจจุบันได้มีการพัฒนาแหล่งของการจำหน่ายสินค้าให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบันมากขึ้น เช่น ศูนย์ค้าส่งรูปแบบใหม่ แพลตฟอร์มแฟชั่นมอลล์ประตูน้ำ ตลาดนัดจตุจักร(ก่อเกียรติ ดวงมณี, 2536) ศึกษาทางออกใหม่ยุทธการจ้ดจำหน่ายเสื้อผ้าชาย พบว่า ปัจจุบันพฤติกรรมผู้บริโภคเริ่มไม่นิยมซื้อเสื้อผ้าในห้างสรรพสินค้า แต่จะหันไปเลือกซื้อที่ร้านค้าต่างๆที่มีตู้ห้อยอยู่มากมาย เนื่องจากร้านค้าเหล่านั้นได้พยายามยกระดับภาพพจน์สินค้าของตนเองให้แตกต่างไปจากคู่แข่ง และพฤติกรรมนี้เริ่มขยายวงกว้างเนื่องจากผู้บริโภคมีความพึงพอใจและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดกลางคืนที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนทำงานในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เนื่องจากคนส่วนใหญ่ทำงานตอนกลางวัน ดังนั้นช่วงเวลาที่ว่างที่สุดสำหรับการมาเดินจับจ่ายซื้อสินค้าก็คือตอนเย็นหลังเลิกงาน จึงเห็นได้ว่ามีตลาดกลางคืนหลายแห่งกระจายตัวอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก ยกตัวอย่างเช่น สวนลุมไนท์บาร์ซาร์ ตลาดกลางคืนสีลม/ พัฒน์พงษ์และ ถนนข้าวสาร เป็นต้น (นิตยสารหญิงไทย, 2545)

ธุรกิจเหล่านั้นไม่ได้มีเพียงแต่ในกรุงเทพมหานคร ยังมีการแผ่ขยายไปตามจังหวัดต่างๆของประเทศไทย เช่น ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เปิดตั้งแต่สี่โมงเย็นเป็นต้นไป หัว

ห็นตลาดกลางคีนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในที่บารซาร์เชียงราย เป็นต้น(ไทยวิกเ็นเตอร์, 2551: ออนไลน์) ในจังหวัดเชียงใหมก็เช่นเดียวกัน มีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านการสื่อสารและธุรกิจ และพัฒนาแหล่งรวมสินค้าให้เข้ากับสมัยนิยมมากขึ้น ดังนั้นจึงมีแหล่งจำหน่ายสินค้าในเวลากลางคีนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค เช่น โครงการถนนคนเดินวันอาทิตย์ เป็นหนึ่งในแนวคิดการพัฒนาเมืองและการกำหนดใช้พื้นที่เมืองให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งเป็นแนวทางพัฒนาที่ได้กลายเป็นที่รู้จักกันในฐานะแหล่งรวมงานศิลปะ วรรณศิลป์ จิตรกรรม ตลอดจนเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวและชาวต่างชาติจะต้องแวะมาเยี่ยมชมเป็นประจำ โดยโครงการนี้ทางจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการปรับปรุงแบบการจัดกิจกรรมของถนนคนเดินให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว การกระตุ้นเศรษฐกิจ ตลอดจนการส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (เชียงใหม่นิวส์, 2549 :ออนไลน์)ถนนคนเดินเชียงใหม่ ตั้งอยู่ที่บริเวณประตูท่าแพ ผ่านไปยังถนนราชดำเนิน ที่มีเฉพาะคีนวันอาทิตย์ สามารถเดินชม เลือกของสวยงามกันอย่างเพลิดเพลิน สองข้างทางเต็มไปด้วยสินค้าต่างๆ ทั้งกระเป๋า เสื้อผ้า ผ้าพันคอชุดชุดไอศรอมไฟ หรือแม้กระทั่งก้อนหินที่นำมาวางดลวยลายก็ยังมีวางขายกันหลากหลาย อาหารรับประทาน มีทั้งขนมจีนน้ำเงี้ยวและน้ำยา อาหารทานเล่นหลากหลาย รวมไปถึงเครื่องคีมสมุนไพรต่างๆ เช่นน้ำตะไคร้ ซึ่งถนนคนเดินที่เชียงใหม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากมาย ทั้งที่เป็นคนไทย รวมทั้งชาวต่างประเทศ หลากหลายภาษา ทั้ง ฝรั่งเศส ชาวยุโรป เอเชีย (ตลยพาเที่ยว , 2550)

ตลาดกลางคีนของจังหวัดเชียงใหม่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่มีด้วยกันอยู่ 8 แห่ง (เชียงใหม่ทูไนท์ไลฟ์, 2550 : ออนไลน์) คือ ตลาดหน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตลาดหลังมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนคนเดินวัวลาย ถนนคนเดินวันอาทิตย์ถนนราชดำเนิน ในที่บารซาร์ตลาดวโรรสกลางคีน กาดซุ่มมีดหน้าห้างกาดสวนแก้ว กาดรินคำ ซึ่งมีมูลค่าของตลาดโดยรวมมากกว่า 1 ล้านบาทต่อคีน (พุลศิริ กลายสุข, 2549) และมีจำนวนร้านค้า มากกว่า 200 ร้านค้า ในแต่ละแห่งต่อคีน ซึ่งรวมจำนวนร้านค้าในแต่ละคีน เป็นจำนวนถึง 1,000 ร้านค้า ต่อคีน(จากการสำรวจ, 2550) จากการสำรวจแหล่งจำหน่ายเสื้อผ้าแฟชั่นในตลาดกลางคีนทั้ง 8 แห่งนั้น พบว่า สถานที่จำหน่ายเสื้อผ้าแฟชั่นมากที่สุด โดยมีมูลค่าการซื้อขายสูงสุด 5 แห่งได้แก่ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ บริเวณถนนราชดำเนิน ตลาดนัดหน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตลาดนัดรินคำ กาดซุ่มมีดหน้ากาดสวนแก้ว และตลาดวโรรสกลางคีน ซึ่งร้านค้าเหล่านี้เกิดจากการที่พ่อค้าแม่ค้ามารวมตัวกันเพื่อขายสินค้านอกเหนือจากการทำงานประจำ หรือผู้ประกอบการที่ต้องการหารายได้เพิ่มเติมจากการขายสินค้านในตอนกลางวัน อาจเป็นในรูปแบบของตลาดนัด หรือศูนย์การค้าใหญ่ๆในเวลากลางคีน โดยเมื่อเปรียบเทียบในแต่ละแห่งของตลาดกลางคีนแล้ว จะมีสินค้าบางประเภทที่ไม่เหมือนกัน เพื่อจุดประสงค์การขายให้กับกลุ่มผู้บริโภคที่ต่างกัน ประเภทของสินค้าที่จำหน่ายส่วนใหญ่จะเป็น

เสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่น โดยมีแหล่งจำหน่ายสินค้าให้กับคนในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น ตลาดนัดหน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปิดขายสินค้าส่วนใหญ่เพื่อนักศึกษา เนื่องจากอยู่บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นักศึกษาที่เลิกเรียนแล้ว สามารถใช้เวลาออกเหนือจากการเรียนมาเดินเล่นเพื่อผ่อนคลาย ตลาดวโรรสกลางคืน จำหน่ายให้คนวัยทำงานหรือวัยรุ่นที่ต้องการสินค้าราคาถูก ถนนคนเดินถนนราชดำเนิน จำหน่ายเสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่นที่เก๋ไก๋ หรือแบบที่ทำเองไม่ซ้ำใคร ซึ่งสถานที่จำหน่ายสินค้าเหล่านี้ เป็นสถานที่ที่ตอบสนองความต้องการของคนเมืองเชียงใหม่เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเวลาที่เปิดจำหน่ายสินค้า เป็นช่วงเวลาตอนเย็น ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่คนส่วนใหญ่เลิกงาน หรือมีเวลาว่างจากกิจกรรมอื่นๆ ทำให้สถานที่จำหน่ายเหล่านี้เป็นที่รองรับของคนกลุ่มใหญ่ที่ต้องการมาเลือกซื้อสินค้า และพักผ่อนในเวลาเดียวกัน จึงมีกลุ่มคนไม่น้อยที่นำเวลาเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ในการผ่อนคลาย นอกเหนือจากการทำงาน การเดินเล่นบริเวณตลาดกลางคืนจึงเป็นกิจกรรมการพักผ่อนอย่างหนึ่งซึ่งสามารถหาซื้อสินค้าที่ถูกใจได้อีกด้วย สำหรับบางคนที่ไม่มีเวลาในการเดินเลือกหาสินค้า เนื่องจากเลิกงานดึก เมื่อมีตลาดกลางคืนก็เปิดโอกาสให้สามารถหาซื้อสินค้าที่ถูกใจได้ โดยเฉพาะตลาดวโรรสกลางคืนซึ่งเปิดจำหน่ายสินค้าถึงเวลาสองนาฬิกา ดังนั้นตลาดกลางคืนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของผู้บริโภคที่มักใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำงานกลางวัน การเรียน หรือใช้ชีวิตเร่งรีบจากสังคมปัจจุบัน (การสำรวจ, 2550)

ตลาดกลางคืนในอำเภอเมืองเชียงใหม่เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าหลากหลายประเภท โดยเฉพาะเสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่น ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของคนอาศัยอยู่ในเขตเมืองเชียงใหม่ ทั้งในด้านของการตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการที่ผู้ศึกษาเป็นผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้า เสื้อผ้าสำเร็จรูปในตลาดกลางคืน อำเภอเมืองเชียงใหม่จึงสนใจทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมผู้บริโภคในการเลือกซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นบริเวณตลาดกลางคืน ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่น อีกทั้งการศึกษารังนี้ยังมีส่วนช่วยให้ผู้ที่สนใจและผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่นบริเวณตลาดกลางคืน ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปปรับปรุงแก้ไข และดำเนินงานรวมถึงการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อใช้ในการดึงดูดผู้บริโภคให้เข้ามาซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่นบริเวณตลาดกลางคืน ในอำเภอเมือง เชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายเสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่นบริเวณตลาดกลางคืนในจังหวัดเชียงใหม่ ทราบข้อมูลเกี่ยวพฤติกรรมผู้บริโภคที่เลือกซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่นบริเวณตลาดกลางคืนและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่น
2. ผู้ทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าได้

นิยามศัพท์

พฤติกรรมผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้า หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของผู้บริโภคที่เลือกซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่น โดยมีปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการกระทำเพื่อการแสดงออกนั้น

ผู้บริโภค หมายถึง ผู้ที่เลือกซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่นบริเวณตลาดกลางคืนในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ภายในระยะเวลา 1 เดือนในช่วงที่เก็บแบบสอบถาม

เสื้อผ้าแฟชั่น หมายถึง เครื่องแต่งกายประเภทเสื้อผ้านำสมัย ได้แก่ เสื้อ กางเกง กระโปรง รูปแบบต่างๆ รองเท้า ผ้าพันคอ ฯลฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสวมใส่

ตลาดกลางคืน หมายถึง บริเวณที่จำหน่ายสินค้าประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูปแฟชั่น ที่จำหน่ายในเวลากลางคืน ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เริ่มตั้งแต่เวลา 18.00 น. เป็นต้นไป จำนวน 5 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย ตลาดนัดหน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตลาดนัดรินคำตลาดวโรรสกลางคืน กาดชุมชนมีคหน้าห้างสรรพสินค้ากาดสวนแก้วและถนนคนเดินวันอาทิตย์บริเวณถนนราชดำเนิน